

ben jelenik meg az adott információ az Interneten, hiszen az orientálja az érdeklődőt az információ céljáról, célközönségéről és hitelességéről.

Az egészségügyi információk minőségi értékeléséhez számos segédlet van már forgalomban, és a bennük szereplő ismérvek (néhányat fel is sorol a cikk függeléke) vezérfonalként, szabályzatként (codes of conduct), útmutatóként is szolgálhatnak. Egy hétköznapi példa ismertetése után (mi található arról az interneten, hogy mit kell tenni egy lázas kisgyerekkel) rátér arra, hogy mi a gyakorló könyvtárosok és az információs menedzserek feladata. Nem elegendő ugyanis, ha csak elvezetnek az internetes információkhoz, mint a nyomtatott kiadványok esetében – hiszen az utóbbiak gondos szelekció után kerülnek az állományba, a világhálón pedig nem ez a helyzet. Ezek a szempontok főleg a

közkönyvtárakban lényegesek, hiszen sokak számára azok jelentik az elsődleges forrást.

Több módszerrel is biztosítani lehet, hogy a használók minőségi egészségügyi információhoz jussanak:

- ha a könyvtár megbízható egészségügyi oldalakat szerepeltet weboldalán,
- rövid útmutatót készít (az olvasók részére) azokról a kritériumokról, amelyekkel az információk minősége felmérhető,
- rövid tájékoztatósi foglalkozásokat iktat be a minőség kérdéséről az internet-használattal foglalkozó képzés során.

A függelékben tíz fontos internetes egészségügyi oldal címe is szerepel.

(Murányi Lajos)

VEZETÉS, IRÁNYÍTÁS

Általános kérdések

04/068

LISKER, Peter: Say what you mean, mean what you say – communication techniques to enhance your library = Public Libr.Q. 21.vol. 2002. 4.no. 3-8.p.

Mondd azt, amit gondolsz, és komolyan gondold, amit mondasz – technikák a hatékony kommunikáció előmozdítására

Kommunikáció -vezetésen belül; Vezetés

[A forrás-folyóirat az alábbi címen szerezhető be:
HAWORTH DOCUMENT DELIVERY CENTER,

Haworth Press, Inc., 10 Alice Street, Binghamton, N. Y. 13904]

A könyvtári munka során igen sok olyan szituáció merül fel, amikor barátságosan és szakmailag korrekt módon kell cselekedni és megnyilvánulni. A használókkal minden alkalommal bőséges információt közöljünk, lehetőség szerint több alternatívát is kínáljunk (például a felszólításokat és előjegyzési értesítéseket telefonon, levélben vagy e-mailben is tudathatjuk).

A vezetők ismerjék el a beosztottak kiváló teljesítményét, és ne hagyják szó nélkül a kisebb eredményeket sem. Elektronikus levélben is el lehet a di-

cséretet küldeni, kisebb jutalmakat („a hónap dolgozója” oklevél, szabadnap) lehet adni. A személyes törődésre is gondoljunk (tanulmányok lezárása, „kerek” születésnap stb. alkalmával). A munkatársakat is érintő megbeszélések jegyzőkönyveit közölni kell. A döntések folyamatába lehetőség szerint mindenkit be kell vonni. Ugyanez vonatkozik a negatív közlendőkre (fegyelmi ügyek, szemrehányások). A felmerülő problémák elrendezését nem érdemes halogatni, a munkanap végén ne hagyjunk elintézetlenül ilyen ügyeket.

Az elégedetlen (sőt, az elégedett!) használókkal levélben vagy e-mailben írassuk le véleményüket, erre a célra készenlétben tarthatunk egy űrlapot. Az ilyen leveleket aztán osszuk meg a munkatársakkal, a használóknak pedig küldjünk választ, és a válaszhoz mellékeljünk valami kis ajándékot (naptárt, könyvjelzőt stb.). A környezetünkben működő egyesületek, üzleti vállalkozások stb. adományokkal segíthetik a könyvtár munkáját; mindig tartsuk készenlétben a kívánságlistát, hogy mire lenne az intézménynek szüksége, akár szorosan a könyvtári funkcióhoz kapcsolódóan, akár annál tágabb értelemben. Lobbizás céljából kísérik figyelemmel a településen tartott rendezvényeket, és vegyünk részt rajtuk, propagáljuk a könyvtár szolgáltatásait szóróajándékokkal.

A könyvtár egyébként is nyitott intézmény, de a nyitott napok szervezésének is van értelme: felhasználhatjuk a régi olvasókkal való kommunikációra és új olvasók megnyerésére. Az ingyenes rendezvények mindig sok látogatót vonzanak. Alkalmanként oklevéllel köszönjük meg támogatóink segítségét.

(Hegyközi Ilona)

04/069

VAN DER MERWE, Elna: The art of leadership = Cape Libr. 47.vol. 2003. 3.no. 40-41.p.

A vezetés művészete

Vezetés

„A vezető az, aki eldönti, mit kell csinálni, és azt másokkal el is végezteti, de a vezetői munka legfontosabb tényezője mégiscsak a vezetés művészetének az elsajátítása” – indítja cikkét a Hout Bay könyvtár vezetője (Fokváros, Dél-Afrika), majd röviden összegzi a vezetői feladatokat. A legfontosabb teendők (sorrendben) a tervezés, a szervezés, az ellenőrzés és az irányítás. A tervezés a célok kitűzéséből, a megoldási módok meghatározásából, a szükséges feltételek biztosításából, a feladatok megosztásából és a munkatársak motiválásából áll. A könyvtári szervezet működéséhez és fejlődéséhez szükség van koncepcionális, pszichológiai, műszaki, adminisztratív, szervezési és vállalkozói készségekre is.

A problémamegoldás folyamata során az adott kérdéssel kapcsolatban legyünk felkészültek, rögtön térjünk a lényegre, zárjuk ki a szubjektivitást, legyünk higgadtak, következetesek, mutassunk rá a következményekre, a kommunikációt bátorítsuk, a jó szándékot vegyük mindig észre, ne térjünk el a lényegtől. A döntéshozatal során az elemző, a kreatív és az értékelő fázis sorrendjét érdemes követni. A idővel való gazdálkodás legalább olyan fontos, mint a fentiek: célszerű napi, heti, havi és éves programokat készíteni. A fontos teendőkre mindig elegendő időt szánjunk, a nyilvántartások legyenek gyakorlatiasak és napra készek, készítsünk a napi eseményekről jegyzeteket (a jövőben hasznát vehetjük). A munkanapok minden mozzanatát előre tervezzük meg, rendszeresen tartsunk értekezleteket egy-egy kérdésről – tervezés, ötletbörze vagy problémamegoldás céljából. Fontos a munkatársakat arra ösztönözni, hogy kezdeményezően és lelkesen dolgozzanak a közös cél érdekében.

A feladatok megosztására hozott példák után néhány „aranyzabállyal” zárja cikkét szerzőnk:

- mindent azonnal tegyünk vissza a helyére,
- mindennek legyen helye, hogy könnyen megtaláljuk,
- aki az utolsó nyomtatványt használja fel – legyen az vonalkód, beiratkozási nyomtatvány vagy egyéb – azonnal másoljon belőle egy köteggel,
- az értekezletekről készüljön mindig emlékeztető azok számára, akik nem tudtak ott lenni.

(Murányi Lajos)

Tervezés

04/070

BOLGER, Laurie: Scared or prepared? Disaster planning makes the difference = Inf. Outlook. 7.vol. 2003. 7.no. 26-30.p. Bibliogr. a jegyzetekben.

Félnünk kell vagy inkább készülünk fel? A katasztrófaterv sokat számít

Elemi károk; Irányelvek -könyvtári [forma]; Tervezés

A könyvtárakat veszélyeztető katasztrófa-helyzetek különböző súlyosságúak lehetnek (a tető beázásától a természeti csapásokig és a terrorista támadásokig). Az elmúlt évtizedben az Egyesült Államokban történt esetek közül ötöt említ a cikk részletesebben: tornádó pusztított a texasi Fort Worthben, árvíz a coloradói Fort Collinsban, tűz a minnesotai Dakotában, földrengés a kaliforniai Valenciában és egy közeli épületben történt bombarobbanás az oklahomai városi könyvtárat is sújtotta.

A legpusztítóbb csapás a World Trade Center és a Pentagon elleni 2001. szeptember 11-i terrorista támadás volt, amelyek három könyvtáros életét követelték. Az érintett könyvtárakban katasztrófák eseteire és a károk helyreállítására kidolgozott tervüknek köszönhetően gyorsan megkezdődött a romok

eltakarítása, majd az állomány megtisztítása, kezelése, és – hol előbb, hol utóbb, ha először korlátozottan is – visszaállt a normális működési rend. A Kongresszusi Könyvtár később, október közepén két hétre bezárt egy feltételezett baktériumtámadás miatt.

A katasztrófaterv enyhíti a pánikot és segít meghozni a szükséges döntéseket. Elkészítésének lépései a következők:

1. Határozzuk meg a felelősségi köröket, a team tagjait és vezetőjét.
2. A team tekintse át a szakirodalmat és tanulmányozza néhány könyvtár gyakorlatát, vegyen részt képzésben.
3. Lépünk kapcsolatba a helyi katasztrófavédelmi szervezetekkel, pl. a tűzoltósággal, mérjük fel velük együtt a potenciális veszélyforrásokat.
4. Határozzuk meg a team tagjainak feladatkörét, a kapcsolattartás módját, készítsünk a teamről és a szolgáltatókról cím- és telefonjegyzéket, azt tartsuk naprakészen.
5. Vizsgáljuk meg a könyvtár állományát, és határozzuk meg a helyreállítás prioritásait. Elsőként az unikális dokumentumok, másodikként a nehezen vagy drágán pótolható dokumentumok, harmadikként a könnyen vagy olcsón pótolható dokumentumok (ezek teszik ki az állomány legjelentősebb részét) kerüljenek helyreállításra.
6. Mérjük fel a veszélyforrásokat, és értékeljük a károk bekövetkezésének valószínűségét, tegyünk lépéseket a megelőzés érdekében.
7. Tekintsük át a pénzügyi következményeket, az intézmény biztosítási kötvényeit, mérjük fel a gyűjtemény értékét, a legértékesebb darabjairól készítsünk fényképet.
8. A tervet hagyassuk jóvá a könyvtár fenntartójával, megvalósításához a személyzet kapjon megfelelő gyakorlati képzést. A legvalószínűbben bekövetkező káresethez tartsunk készenlétben különböző eszközöket könnyen elérhető helyeken az épület különböző részein.

9. Teszteljük, módosítsuk és frissítsük a katasztrófatervet.

Ma már sok állományvédelemmel foglalkozó intézmény és szolgáltatás létezik, amelyekről segítséget kaphatunk a speciálisan a könyvtárunk igényeihez igazított terv elkészítéséhez.

(Hegyközi Ilona)

Munka- és rendszer-szervezés, értékelés

04/071

BRAZNIKOVA, S.A.: Innovaciã v bibliotekah: teoretickéskie i metodickéskie aspekty = Bibliografiã. 2003. 4.no. 35-47.p.

Innováció könyvtárakban: elméleti és módszertani alapok

Ésszerűsítés

Az Oroszország társadalmi-gazdasági életében bekövetkezett változások a könyvtárak és a könyvtárügy fejlesztését illetően is új megközelítéseket tesznek szükségessé. Ezek összességét hívjuk mostanában innovációnak, amely értelemszerűen a régi állapotok felváltására, meghaladására tör.

Az innovációval való lelkesültség azonban komoly veszélyeket is rejt magában. Ezek az emberi-egyéni és csoportos gyöngeségekre és a szovjet korszak (szokásos) formalizmusaira, illetve „formalizmus-tűrésű szokásaira” vezethetők vissza.

Szerzőnk a szóban forgó veszélyek fellépését elkerülendő elemzi a könyvtári innováció elméleti és módszertani szempontjait.

Abból indul ki, hogy bármiféle innovációnak, hogy végkifejlete a munka megjavítása, a könyvtár tényleges „rangemelés” legyen, a hagyományból, a hagyomány alapos elemzéséből kell kiindulnia. E nélkül az innováció ál- vagy hazug innovációvá silányul, s ezt haszonélvezői (mert természetesen, ilye-

nek is vannak) divatos és jól hangzó jelzőkkel próbálják elleplezni. Effélékkel: forradalmi, élenjáró, nyugatosító stb. Az ál-innovációnak akár a legnagyobb könyvtári szervezetek is áldozatai lehetnek, amire a legjellemzőbb példa a akkori Lenin Könyvtár „innoválása” volt a 80-as évek végén, ami mérhetetlen károkat okozott a könyvtár országos módszertani funkcióinak megszüntetése miatt.

A könyvtárakban az innováció akkor a leghatékonyabb, ha fokozatosan élnek vele, illetve ha elhatározásai a gyakorlatban megvalósíthatók. Ennek elérése részint az extrapolálás, részint pedig az interpretálás révén mehet végbe.

Az innováció eredménye lehet a tartalmi megújulás, ami új vagy megújult szolgáltatásokat, munkameneteket produkál, továbbá a szervezeti-igazgatási megújulás. A kettő között a szoros kapcsolatok nyilvánvalóak.

A megvalósuló innováció feltételezi, hogy „individualizálódik”, azaz szinte „vérvé válik” az illetékes munkatársaknak. Ha az igazgatás ezt a „vérré válást” ösztönözni tudja, illetve meg is követeli, az adott könyvtár munkatársi gárdája fokozatosan kicserélődik: az e célra alkalmatlan kollégák sokáig nem bírják „cérnával” az alkotó légkört, és odébbállnak.

Természetesen az innovációs törekvéseket és gyakorlatot is gondozni kell, amiben kardinális szerepet játszik a konzultatív tevékenység irányába fejlesztett módszertani munka, amit az igénybe vevők előbb-utóbb hajlandók lesznek értékei elismerésé-
ként meg is fizetni.

(Futala Tibor)

04/072

KOVALENKO, Nadežda Ivanovna: Idei školy innovatiki. Začem edut v Belgorod bibliotekari Rossii = Biblioteka. 2003. 7.no. 68-69.p.

Az innovációs iskola ideái. Miért utaznak Belgorodba az oroszországi könyvtárosok?

Ésszerűsítés; Munkaszervezés

A belgorodi állami általános tudományos könyvtárban 2002 végén „futott le” a könyvtári innováció iskolájának harmadik évfolyama. Míg a két első évfolyamon 40-50 hallgató vett részt, addig ezúttal 70, sőt: a Csecsen Köztársaságból még plusz húsz hallgató az oroszországi kulturális minisztérium meghívására. (Az utóbbiak számára az iskolán külön foglalkozásokat is tartottak a terület különleges helyzetére való tekintettel.)

A belgorodi könyvtáron kívül a kulturális minisztérium és a kulturális munkatársak átképzésével foglalkozó akadémia szerepelt az iskola rendezői között.

A belgorodi könyvtárra azért esett a választás, mert immár több év óta a könyvtári innováció egyik oroszországi „zászlóvivőjének” bizonyult. Az iskola előadói egytől-egyig a szakma neves szakemberei voltak. A foglalkozásokat úgy szervezték, hogy az előadáson mondottakat mindjárt ki is próbálták a gyakorlatban. Ezek a gyakorlatok részint a központi könyvtárban, részint a környék községi könyvtáraiban valósultak meg. Mégpedig olyaténképpen, hogy a hallgatóknak egyéni vagy társszerzős pályamunkákat kellett készíteniük, illetve megvédeniük a bíráló bizottság előtt. (Az első három pályamunkát a 4. évfolyamon való részvételi joggal díjazták.)

Az iskola abszolvensei állami tanúsítványt nyertek az iskola elvégzéséről, ami azért értékes, mert emeli a volt hallgatók szakképzettségi szintjét.

Az iskola befejezése előtt felmérték: a hallgatóság mennyire volt elégedett a látottakkal-hallottakkal. Ez a legtöbb esetben „nagyon elégedett” minősítéssel ment végbe. Mindazonáltal akadtak jobbítási javaslatok is. Ezek a hallgatóság következetesebb differenciálásának, a csoportfoglalkozások gondosabb előkészítésének kérdéseit vetették fel.

(Futala Tibor)

04/073

STEWART, M.Claire – CERVONE, H.Frank: Building a new infrastructure for digital media: Northwestern University Library = Inf.Technol.Lib. 22.vol. 2003. 2.no. 69-74.p. Bibliogr. 9 tétel.

Új infrastruktúra kiépítése a digitális dokumentumok számára: a Northwestern University Library tapasztalatai

Digitalizálás; Egyetemi könyvtár; Munkaszervezés; Szolgáltatások

Az amerikai Northwestern University Library úttörő szerepet játszott a szövegek és médiumok (kép, hang, video stb.) digitalizálásában. Kezdetől fogva, amikor elsősorban a kötelező irodalmat igyekeztek hozzáférhetővé tenni, a jelenlegi projektekig, melyek során nagymennyiségű médiumot digitalizálnak, a könyvtár mindig együttműködött az egyetem más részlegeivel, elsősorban az információtechnológiai központtal. A digitalizálási tervek kiszélesedésével a technológiai és szervezési feladatok is megnövekedtek. A cikk a Northwestern Egyetem digitalizálási erőfeszítései kapcsán olyan kérdésekkel foglalkozik, amelyek a legtöbb, a digitalizálásban érdekelt könyvtár számára érdekes lehet.

(Autoref.)

Marketing, közönségkapcsolatok

04/074

CABALLERO, Cesar: Strategic planning as a prerequisite to strategic marketing action in libraries and information agencies = Acq.Lib. 28.no. 2002. 33-59.p. Bibliogr.

A stratégiai terv mint a könyvtárak és tájékoztatósi intézmények stratégiai marketing-tevékenységének előfeltétele

Marketing; Távlati terv

[A forrás-folyóirat az alábbi címen szerezhető be: HAWORTH DOCUMENT DELIVERY CENTER, Haworth Press, Inc., 10 Alice Street, Binghamton, N. Y. 13904]

A könyvtári és tájékoztatói szolgáltatások vezetőinek a stratégiai marketing-terv kidolgozása előtt alaposan végig kell gondolniuk az elérendő célokat. Bármilyen tervezési módszert használunk is, abból világosan ki kell derülnie, hogy milyennek képzeljük el a szervezet jövőjét. Egy ideális tervnek választ kell adnia a következő kérdésekre is: Kik a szervezet legjelentősebb ügyfelei? Melyek az elsődleges és másodlagos termékek és szolgáltatások? Támogatja-e az illető terv a szervezet küldetését és stratégiai céljait? A stratégiai marketing tervezés útján a szervezet képes lesz versenyképes termékeket előállítani és azokat előre meghatározott piacokon értékesíteni. A marketing- ill. stratégiai tervezés sok vezető szemében sokáig pusztán reklámozást és közönségkapcsolatokat jelentett, de ez ma már sok könyvtár és információs szolgáltató gyakorlatában jóval több ennél, és ennek megfelelően több munkát és figyelmet igényel, mint amennyit a múltban fordítottak rá.

(Autoref.)

04/075

DILLON, Dennis: Strategic marketing of electronic resources = Acq.Libr. 28.no. 2002. 117-134.p. Bibliogr.

Az elektronikus források stratégiai marketingje

Elektronikus dokumentum; Marketing

[A forrás-folyóirat az alábbi címen szerezhető be: HAWORTH DOCUMENT DELIVERY CENTER, Haworth Press, Inc., 10 Alice Street, Binghamton, N. Y. 13904]

A marketing szempontjából az elektronikus információk különleges kihívást jelentenek a könyvtárak számára, főleg azért, mert kénytelenek verse-

nyezni a világhálón nyilvánosan hozzáférhető forrásokkal. Közben vigyázniuk kell arra is, hogy fennartsák a könyvtár megbízhatóságát, és ne túlozzák el az elektronikus információk előnyeit, ne erőltessék használatukat olyankor is, amikor egy nyomtatott termék jobban megfelel a használó igényeinek. Az elektronikus termékek marketingje során hasznos alkalmazni a „kapcsolati marketing”-et, továbbá ismerni kell a használók tipikus hozzáállását az új termékekhez, és az információtechnológiai bevezetések buktatóit. A leghatékonyabb módszer az egész szervezet bevonása a stratégiai programba.

(Autoref. alapján)

04/076

HARMON, Glynn: The importance of marketing in the library and information science curriculum = Acq.Libr. 28.no. 2002. 61-79.p. Bibliogr.

A marketing fontossága a könyvtári és tájékoztatói tantervekben

Marketing; Tanterv, óraterv

[A forrás-folyóirat az alábbi címen szerezhető be: HAWORTH DOCUMENT DELIVERY CENTER, Haworth Press, Inc., 10 Alice Street, Binghamton, N. Y. 13904]

Lévéen a marketing nem más, mint a megfelelő vevőkör megtalálása, igényeinek megállapítása és kielégítése, a könyvtár- és információtudományi (KIT) stúdiumok piaci kínálatként is szemlélhetők – kínálatként a tanulók, a könyvtárvezetők és -fenntartók, az egyetemi vezetők és az egyetemeken fenntartói, valamint más érdeklődők számára. Ahhoz, hogy a KIT képzési piac sokféle érdeklődőjének (potenciális vevőjének) igényeit megismerjük, a demográfiai, földrajzi, pszichológiai és viselkedési adatok összegyűjtésére és kreatív elemzésére van szükség. Az igények felismerése és a prioritások megállapítását követheti a stúdiumok megtervezé-

se, kínálata és folyamatos figyelése. Remélhető, hogy mindez az erőfeszítés kölcsönösen előnyös anyagi és nem anyagi csere-kapcsolatot eredményez a megfelelő partnerek között. Az internetre alapozás nyilván megkönnyíti a marketing-kutatást és a marketing-tevékenységet, valamint az újabb (távoktatási) stúdiók kínálatának kialakítását és szélesebb körben való terjesztését. Hasonlóképpen a hallgatók is könnyebben jutnak hozzá a különféle stúdiókhoz és programokhoz.

A huszadik századi KIT képzés történetében (legalább is az USA-ban) két egymásnak ellentmondó – és egymással versengő – paradigma jelenléte figyelhető meg: az egyik a könyvtárra, annak megőrző és technikai produktivitására koncentrál, a másik a referenz szolgáltatásokra, az olvasók problémáira és a tájékozódás közvetlen támogatására. Furcsa módon, az 1960-as évektől az információtudomány fejlődése mindkét paradigmát erősítette. Egyrészt, számos információs szakember és technológus a könyvtári intézmény-központúságot számítógépes intézmény-központúsággal, rendszer-központú tervezéssel és a technológiai alkalmazásokra összpontosítással cserélte fel. Másrészt, az információs szakemberek és technológusok az olvasó („használó”)-központú tervezés, a tájékozódás közvetlen támogatása, a döntés-támogatás és a használói problémák megoldása felől közelítették meg a problémákat. Összességében, úgy tűnik, hogy az információtudományi fejlődés kiszélesítette az oktatási piacot, kijelölve a néhány tucatnyi féle tájékoztatói szakember oktatási és képzési szükségleteit, adalékul a könyvtári szakismeretek mellé. Következésképpen a tájékoztatói szakemberek számára a piac egyre szélesebb, különfélebb és szegmentáltabb lett, ez pedig előmozdította a képzéseknek a „felhasználók” (a tanulók és az munkaadók) saját igényeihez közvetlenebbül kapcsolódó fejlődését. Sőt, különböző tudományágakban illetve szakmákban működő „felhasználói” csoportok kialakították a saját információs rendszereiket és szolgál-

tatásaikat azzal a céllal, hogy saját munka- oktató- vagy kutatókörnyezetükben szolgálják kutatói, tanulóit, probléma-megoldási vagy döntés-segítő igényeiket.

Ezek a használói mozgalmak egyedi informatikai területek kialakulásához vezettek, így pl. a bio-informatika, az orvosi informatika kifejlődéséhez. Mivel ezek az informatikai mozgalmak az adott közösségekben belül jöttek létre, természetes módon kapcsolódnak szorosan e közösségek igényeihez és kultúrájához, azaz a piac egyes szegmenseinek felelnek meg. A KIT stúdiók tervezőinek tehát van mit tanulniuk és általánosítaniuk ezekből.

A jövőben a KIT-tanszékek egyre inkább az „információ tanszékei” lesznek, vagy ennek valamilyen variációi. Ezek az információ-iskolák természetes módon fordulnak

- A) az internet útján elérhető „kibermarketing”-lehetőségek feltárása felé, ide értve a távoktatást;
- B) az internet-orientált tájékoztatói szakemberek kibocsátása irányába;
- C) az ember-számítógép kapcsolat középpontba állítása felé, ami összekötheti a „rendszer-központú” és a „használó-központú” paradigmákat. Mindazonáltal ma még hosszú utat kell megtenniük a KIT tanárainak, mire át tudják hidalni mindazt, ami az intézményi vagy technológiai megközelítést és a „klientúra-marketing” megközelítést elválasztja, és autentikus marketing-orientációt tudnak beépíteni a tanmenetekbe.

(Mohor Jenő)

04/077

SOEHNER, Catherine – WEI, Wei: Bridge beyond the walls: two outreach models at the University of California, Santa Cruz = Sci.Technol.Lib. 21.vol. 2001. 1/2.no. 87-95.p.

Híd a falak mögött: a Kaliforniai Egyetem (Santa Cruz) két programja a használók megnyerésére

Egyetemi könyvtár; Könyvtárpropaganda

[A forrás-folyóirat az alábbi címen szerezhető be: HAWORTH DOCUMENT DELIVERY CENTER, Haworth Press, Inc., 10 Alice Street, Binghamton, N. Y. 13904]

Az adatbázisokhoz, folyóiratcikkhez és könyvekhez való online hozzáférés eredményeként csökkennek a kapcsolatok az olvasókkal. Ezért a könyvtárosoknak több energiát kell fordítaniuk a hozzájuk tartozó körzetek lehetséges használóinak elérésére, hogy tájékoztassák őket az új szolgáltatásokról, keresési lehetőségekről és a könyvtári állományok alakulásáról. A cikk ismerteti és összehasonlítja a University of California, Santa Cruz (UCSC) két, a használók elérésére irányuló programját, különös tekintettel az időzítés, a hely és az oktatók bevonásának szempontjaira. Egy új marketing eszközt mutat be, amelynek lényege a személyes kapcsolat az események reklámozására.

(Autoref.)

FELHASZNÁLÓK ÉS HASZNÁLAT

Használat- és igényvizsgálat

04/078

MUNDT, Sebastian: Stellungnahme zur Nutzungsmessung von elektronischen Zeitschriften und Datenbanken = Bibliotheksdienst. 37.Jg. 2003. 7.no. 898-900.p.

Állásfoglalás az elektronikus folyóiratok és adatbázisok használatának mérésével kapcsolatban

Adatbázis; Elektronikus folyóirat; Szolgáltatások használata

A Deutscher Bibliotheksverband (DBV) gyarapítási és állományépítési szakértői csoportjának az elekt-

ronikus folyóiratok és adatbázisok használati statisztikáiról szóló állásfoglalása fontos kérdést érint. A német könyvtárak 2001-ben – a jelentős központi támogatáson kívül – költségvetésük 10%-át fordították elektronikus dokumentumok beszerzésére. A források megfelelő felhasználásához elengedhetetlen azonban, hogy a könyvtáraknak pontos adatai legyenek a használatról. A könyvtárstatisztika kérdéseit az ISO 2789:2003 szabvány nemrég szabályozta, de gyakorlati szempontból a szabványnak az elektronikus dokumentumokra való alkalmazása – technikai, tartalmi és formai szempontból is – korlátozott, mert

– a statisztikai adatok a szerver típusától, a konfigurációtól és az oldal-szkriptttől erősen függe-